

Dkt. Gary Yates, Jeremiah, Hotuba ya 21, Yeremia 34-35,

Kifo kwa Taifa na Uzima kwa Mabaki

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 21, Kifo kwa Taifa na Uzima kwa Mabaki, Yeremia 34-35.

Tumekuwa tukimtamazama Yeremia 26 hadi 45, sehemu ya pili ya kitabu cha Yeremia na jinsi kilivyo hadithi ya njia na majibu tofauti ambayo watu walikuwa nayo kwa huduma na mahubiri ya Yeremia.

Ujumbe wa kitheolojia unaotokana na hili ni kwamba Mungu alileta hukumu juu ya watu wa Yuda, akaleta hukumu ya uhamisho juu ya Yerusalemu kwa sababu ya ukweli kwamba watu hawakusikiliza. Hawakutii neno la Bwana ambalo waliambiwa kupitia Yeremia. Katika kitabu chote, tutaona kauli kama vile Bwana amewatuma manabii wake mara kwa mara na mara kwa mara, lakini watu hawajasikiliza na kutii.

Tunapata ushahidi ulioandikwa wa hilo katika hadithi ya huduma ya Yeremia katika sura ya 26 hadi 45. Pamoja na hayo, hadithi ya kuanguka kwa Yerusalemu ambayo inathibitisha huduma ya Yeremia, ambayo inathibitisha kwamba maonyo yake ya hukumu yalikuwa jambo ambalo watu walipaswa kulichukulia kwa uzito. Na hilo linathibitisha kwamba yeye ni nabii wa kweli wa Mungu.

Tumeangalia muundo wa sehemu hii pia na kuona mfumo unaozunguka sehemu hii kupitia vifungu vya Yehoyakimu, sura ya 26 hadi 35, hadithi ya Yehoyakimu na kipindi katika 26 na 35 kinachoashiria jopo hilo la kwanza. Kuna jopo la pili, 36 na 45, ambapo tena, tuna masimulizi au vipindi vya Yehoyakimu na sehemu zote mbili zitaandika kwamba Yuda hawakutii na hawakusikiliza neno la Mungu. Walikosa fursa ya kuepushwa na hukumu.

Katika sehemu yetu iliyopita, tuliangalia hadithi zilizo mwanzoni mwa mfumo katika sehemu zote mbili. Kutotii kwa Yehoyakimu baada ya mahubiri ya hekaluni kuhubiriwa, pamoja na kukataa kwa Yehoyakimu neno la Bwana, Sura ya 36, uharibifu wa Yehoyakimu wa kitabu cha unabii wa Yeremia.

Kwa hivyo, mwanzoni mwa kila moja ya majopo haya, kuna uwezekano, labda watu wataitikia. Watageuka kutoka kwa uovu wao na Mungu hatatuma tena msiba ambao ametishia kuleta dhidi yao. Zote mbili zinaongeza uwezekano huo, 26.3 na 36.3. Labda tuna neno ulai, na Bwana akielezea nia yake ya kutubu ikiwa watatubu.

Kile ambacho sehemu hizi zote mbili zitaonyesha, 26 hadi 35 na 36 hadi 45, ni kufungwa kwa fursa hizo za kuepushwa na hukumu. Wakati wa utawala wa Yehoyakimu katika Yuda ulikuwa wakati mgumu. Bado kuna fursa ya kuepushwa na hukumu hii.

Mungu amewapa watu fursa zinazojirudia, lakini kuna nafasi moja ya mwisho. Na kisha Yehoyakimu na watu wanapokataa neno la Bwana, na hilo linaendelea hadi wakati wa kuanguka kwa Yerusalemu, hukumu hiyo inayowezekana mwanzoni mwa huduma ya Yeria ambayo nabii anaonya kuihusu inakuwa isiyoweza kubadilishwa tunapokaribia wakati wa kuanguka kwa Yerusalemu. Kile tulicho nacho mwishoni mwa paneli zote mbili ni taarifa ya hukumu kwa taifa kwa ujumla, kwa sababu ya ukweli kwamba hawakukubali neno la Bwana.

Uwezekano wa uhai na kifo unatolewa mwanzoni mwa kila jopo. Jibu la mwisho ni kwamba watakataa neno, na huleta kifo. Tunaona kwamba katika Yeria sura ya 35, hukumu ambayo Mungu ataleta dhidi ya watu waliobaki katika nchi ambayo bado iko Yuda katika siku za mwisho za Yerusalemu na katika siku za mwisho za Yuda kama taifa.

Pia tunaona kwamba kuna hukumu inayowachukua watu wote katika Yeria 44. Na hukumu iliyopo ni kwa wakimbizi Wayahudi walioko Misri. Wanalikataa neno la Bwana pia.

Kwa hivyo, mwanzoni, labda watajibu. Labda watatubu mwishoni mwa kila jopo. Hapana, hilo halitokea.

Kusikiliza neno la Mungu ni suala la uzima na kifo. Musa alikuwa amewaambia watu wa siku zake, chagua mwenyewe, uzima au kifo. Uzima utatokana na kufuata neno la Mungu.

Kifo na laana vitatoka kwa wale wanaochagua kutotii amri zake. Na tunaona hilo likijidhihirisha katika maisha na huduma na mahubiri ya Yeria. Lakini kile tunachokiona pia katika sura za mwisho zinazofunga kila moja ya paneli hizi katika sura ya 44, au katika sehemu ya kwanza katika sura ya 34 na 35, na kisha katika sehemu ya pili katika sura ya 44 na 45, ni kwamba kuna mifano michache ya watu binafsi au vikundi vilivyoitikia neno la Mungu kwa njia chanya, na wataepushwa na hukumu.

Watapata zawadi na thawabu ya uzima kwa sababu wanamsikiliza Mungu. Kwa hivyo, kwa ujumla, hili ni jambo la kukatisha tamaa sana kutazama huduma ya Yeria. Kuna uwezekano kwamba ikiwa watu wangetubu, wangeokolewa.

Taifa kwa ujumla linakataa fursa hiyo, lakini kuna mabaki watakaoitikia, nao watapata baraka zinazotokana na kumtii Mungu. Kwa hivyo, kile tulichonacho

mwishoni mwa kila moja ya paneli hizi ni kwamba kuna tofauti kati ya kifo cha taifa na wokovu wa watu muhimu wanaoitikia kwa njia chanya kwa Mungu au kwa neno lake. Katika paneli ya kwanza, jibu chanya na ahadi ya uzima na ukombozi zitatolewa kwa kundi la watu wanaoitwa Warekabi.

Na hilo linaweza kuwa kundi la watu au jina ambalo hulijui kabisa. Ni kundi lisiloleweka sana, lakini wameahidiwa uzima tofauti na hukumu itakayoangukia taifa zima. Katika jopo la pili, tuna hukumu ya wakimbizi nchini Misri.

Wataendelea katika njia zao za ibada ya sanamu. Mungu hatawahurumia, lakini pia tuna wokovu wa mtu mmoja mmoja, mshiriki wa waaminifu, na jina lake ni Baruku, mwandishi wa Yeremia. Kwa hivyo, msiba katika haya yote ni kwamba kuna uwezekano kwamba taifa zima linaweza kupata uzima na baraka.

Ukweli ni kwamba, ni wachache tu wa watu watakaoitikia kwa njia chanya na wao ndio watakaopata baraka ya wokovu. Katika historia yote ya Israeli, tuna wazo hili kwamba tuna watu, na kwa viwango tofauti, watu kwa ujumla wanaonekana kuwa waasi kwa Mungu. Ni wenye shingo ngumu, ni waasi, na wenye mioyo migumu, lakini haijalishi mambo yanageuka vibaya kiasi gani katika historia ya Israeli na Yuda, daima kuna mabaki waaminifu.

Katika ufalme wa Kaskazini wakati wa uasi wa Ahabu, wakati mkewe Yezabeli alipowapotosha watu katika ibada ya Baali, bado kuna manabii waaminifu katika Israeli na bado kuna watumishi waaminifu wa Mungu. Ahabu hata ana mmoja wa maafisa wake, Obadia, ambaye ni mfuasi mwaminifu, mwaminifu, na mwaminifu wa Bwana. Na katika siku za mwisho za Yuda, taifa zima limemwacha Mungu.

Katika Yeremia sura ya tano, Bwana anafikiria mtu akipitia jiji la Yerusalemu na kujaribu kupata mtu mmoja mwenye haki, lakini hawawezi hata kupata mtu mmoja mwenye haki. Yuda na Yerusalemu zimekuwa mbaya zaidi kuliko Sodoma na Gomora. Lakini hata katika wakati huu wa uasi wa kitaifa, ambapo Mungu amefikia hatua ambapo anasema, Nitaleta hukumu, bado kuna watu waaminifu.

Sasa, kundi lililoahidiwa wokovu na ukombozi katika jopo la kwanza au katika sura ya 35, mwishoni mwa hili, ni kundi linaloitwa Warekabi. Sawa, ngoja nisome mistari ya ufunguzi ya Yeremia 35, nasi tutazungumzia Warekabi na wao ni akina nani, kwa nini wako katika hadithi hii, na kwa nini ni muhimu.

Sura ya 35, mstari wa kwanza inasema hivi, neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana katika siku za Yehoyakimu, mwana wa Yosia.

Kwa hivyo, tumerudi katika wakati wa Yehoyakimu. Huu ndio hitimisho la fremu katika sehemu ya kwanza. Nenda kwa nyumba ya Warekabu ukazungumze nao na uwalete nyumbani kwa Bwana katika moja ya vyumba, kisha uwape divai wanywe.

Kwa hiyo, nikamchukua Yaazanai, mwana wa Yeremia, mwana wa Habasinia na ndugu zake na wana wote na nyumba yote ya Warekabu, na huenda niliwaua baadhi ya majina hayo hapo. Nikawaleta nyumbani kwa Bwana, ndani ya chumba cha wana wa Hanani, mwana wa Igdalia, mtu wa Mungu, kilichokuwa karibu na chumba cha maafisa, juu ya chumba cha baadhi ya viongozi hawa wengine katika patakatifu. Na katika mstari wa tano inasema, kisha nikaweka mbele ya picha za Warekabu, mitungi iliyojaa divai na vikombe.

Nikawaambia, Nyweni divai. Lakini wakajibu, Hatutakunywa divai kwa ajili ya Yonadabu, mwana wa Rekabu, kama baba yetu alivyotuamuru, Hamtanywa divai, ninyi wala wana wenu milele; msijenge nyumba.

Msipande mbegu, msipande wala msiwe na shamba la mizabibu, bali mtakaa katika mahema siku zenu zote, ili mpate kuishi siku nyingi katika nchi mnayokaa nje. Tumeitii sauti ya Yonadabu, mwana wa Rekabu, baba yetu, katika yote aliyotuamuru, tusinywe divai siku zetu zote, sisi wenyewe, wake zetu, wana wetu, binti zetu, na tusijenge nyumba za kukaa.

Hatuna shamba la mizabibu, wala shamba, wala mbegu, lakini tumeishi katika mahema, na tumetii na kufanya yote aliyotuamuru Yonadabu, baba yetu. Lakini Nebukadreza, mfalme wa Babeli, alipokuja kuishambulia nchi, tulisema, Njoni, twende Yerusalemu, kwa sababu ya kuogopa jeshi la Wakaldayo na jeshi la Washami. Kwa hivyo, tunaishi Yerusalemu.

Sawa. Nini, nini kinaendelea hapa? Au swali kubwa zaidi ambalo unaweza kuwa unajiuliza, basi nini? Sawa. Warekabi walikuwa ukoo wa kuhamahama walioishi Yuda, na walikuwa waaminifu kwa moja ya viapo ambavyo babu yao, Yonadabu, alikuwa amechukua wakati wa siku za Yehu miaka 200 iliyopita.

Na babu yao, Yonadabu, alichofanya ni kwamba wakati ambapo Israeli katika ufalme wa Kaskazini walikuwa wamekosa uaminifu kwa Bwana, na walikuwa wakimwabudu Baali na Ahabu na Yezebeli walikuwa wameendeleza hili, Mfalme Yehu alikuja ili kuondoa uasi huu kutoka kwa Israeli. Naam, Yonadabu, ambaye alikuwa babu wa Warekabu alikuwa rafiki na mfuasi wa mageuzi ya Yehu. Na Yonadabu alipoona ufisadi na jinsi, nadhani kwa njia nyingi, ushawishi wa Wakanaani ulivyowavuta watu wa Israeli mbali na Bwana.

Aliweka nadhiri ambayo alitumaini, nadhani, kwa namna fulani, ingeihifadhi familia yake na kuwafanya wawe waaminifu kwa Bwana. Na nadhiri yake ilihusisha mambo matatu mahususi. Hawangepanda mazao.

Hawangeishi katika nyumba. Badala yake, wangeishi katika mahema, na hawangekunywa divai. Sawa.

Nadhani, tena, kusudi la haya yote lilikuwa, kwa namna fulani, kuitenga familia yake na ufisadi wa jamii ya Israeli. Na nadhani kutokana na ushawishi wa Wakanaani uliotokana na Ahabu na Yezebeli kuhamasisha ibada ya Baali. Na hivyo, yote haya hutokea wakati wa mageuzi ya Yehu.

Unaweza kusoma kuhusu hili katika 2 Wafalme sura ya 10, mistari ya 15 hadi 17. Babu huyu wa Warekabu ametajwa katika kifungu hicho mahususi. Sawa.

Sasa, je, kulikuwa na jambo lolote lisilo la kiungu kuhusu kuishi katika nyumba, kupanda mazao, na kunywa divai? Kwa kweli, yalikuwa mambo ambayo Mungu alikuwa amewaahidi Israeli kama baraka kwa kuishi katika nchi ya ahadi. Katika Kumbukumbu la Torati sura ya 6, mistari ya 10 na 11, nitawapa nyumba ambazo hamkuzijenga. Nitawapa mashamba ya mizabibu ambayo hamkuyapanda.

Nami nitakubariki kwa wingi wa mazao yote yatakayokuwa katika nchi. Kwa hivyo, kwa namna fulani, Yonadabu alikuwa akifanya kiapo ambacho kiliinyima familia yake ahadi maalum za agano ambazo Mungu alikuwa amewapa watu wa Israeli kwa ujumla. Lakini tena, hii ilikuwa kiapo cha hiari kwa Mungu ambacho nadhani kwa namna fulani, tena, kilikuwa jaribio la kuweka familia yake ikiwa mwaminifu kwa Bwana.

Sasa, baadhi ya watu wamependekeza kwamba Warekabu, kufikia wakati tunapofika katika siku za Yeremia, miaka 200 baadaye, wanaweza kuwa familia moja tu, au wanaweza kuwa kikundi cha watu walioungana pamoja. Wanaweza kuwa wafanyakazi wa chuma. Neno, Warekabu, neno la gari ni rakabu.

Baadhi ya watu wamependekeza kwamba walikuwa wajenzi wa magari ya kukokotwa. Kwa hivyo labda ni chama, lakini kwa njia fulani, kwa sababu ya kiapo hiki, wamejitenga na jamii. Sawa.

Tena, hakukuwa na kitu kilichoamriwa na Mungu kilichosema mahususi, hupaswi kufanya mambo haya matatu. Kwa kweli, tena, hii ilikuwa baraka ambayo Mungu alikuwa amewapa, na wamejinyima vitu hivi kwa hiari, na wamekuwa aina ya kundi linalotambulika pekee kutokana na hili. Tukiangalia ulinganifu wa kale, tunaweza kuwalinganisha na Wanaziri.

Na kumbuka nadhiri ya Mnadhiri, Hesabu sura ya sita, mstari wa pili hadi wa nne, ilihusisha mambo matatu. Mtu alipoweka nadhiri, hakukata nywele zake. Hakunywa chochote chenye kileo au, kwa kweli, kula aina yoyote ya bidhaa ya zabibu, na hawakugusa maiti.

Sasa, kwa kuwa Mnadhiri kwa kawaida, isipokuwa katika mifano kali kama Samsoni, hilo lilikuwa jambo ambalo ulifanya kwa muda mfupi kuonyesha kujitolea kwako kwa

Mungu, labda kumwomba Mungu kwa jambo ambalo lilikuwa la dharura. Lakini Warekabi pia walikuwa wameweka nadhiri ya hiari. Na lilikuwa jambo ambalo halikuwa limefanywa tu, bali kwa kweli walikuwa wameendelea na hili kwa miaka 200.

Sawa. Kwa hivyo, hii hapa familia hii, hii hapa ukoo huu, au labda kikundi au chama ambacho kimeungana pamoja. Tukiangalia mfano wa kisasa, tunaweza kuwalinganisha na Waamishi huko Amerika.

Wao ni kama Waamishi wa Israeli. Ni kundi linalotambulika sana ambalo kwa namna fulani limejitenga na jamii kwa mambo haya matatu mahususi. Lakini inatuambia kwamba wanaishi Yerusalemu katika siku za mwisho kwa sababu shinikizo kutoka kwa jeshi la Babeli limewalazimisha kuingia ndani ya kuta za jiji.

Yeremia anawaleta hekaluni. Na sio tu kwamba anawaleta hekaluni, bali pia anaweka mitungi na chupa za divai mbele yao, na anawaambia wanywe. Na labda tunaweza kuelezea hili na kufikiria hili kama muhtasari mwingine wa Yeremia.

Lakini inaonekana kama kejeli hapa. Familia hii imekuwa mwaminifu kwa kiapo chao kwa miaka 200, na Yeremia anawaambia waivunje hekaluni. Sawa.

Kwa hivyo, katika mwaka wa 26 na 36, Yeremia alihubiri jumbe muhimu kwa watu wa Mungu hekaluni, na watu hawakusikiliza. Kwa hivyo sasa, Yeremia anawaleta Warekabi hekaluni na kuwaambia wanywe divai. Acha desturi ya familia yako ambayo imekuwa ikiendelea kwa miaka 200.

Na ni kama, Yeremia anafanya nini hapa? Amosi sura ya 2, mstari wa 12 inasema kwamba moja ya dhambi za Waisraeli ni kwamba waliwanyweshwa Wanadhiri divai. Na waliwatia moyo watu hawa waliokuwa wakionyesha kujitolea kwao kwa Mungu kufanya jambo ambalo lilivunja kiapo chao. Kwa namna fulani, inaonekana kama Yeremia anafanya vivyo hivyo.

Kunywa divai. Lakini jambo la kushangaza linalotokea Yeremia anapowaambia Warekabu wafanye hivi, wanakataa kufanya kile ambacho nabii amewaambia. Sawa.

Sasa, hilo linasikika kama watu wa Yuda. Mfalme wa Yuda na watu wa Yuda wamekataa kusikiliza neno la Bwana hekaluni. Lakini jambo la kushangaza ni kwamba Mungu anawabariki Warekabu kwa sababu hawafanyi kile ambacho nabii anawaambia.

Sawa. Sasa, hoja ya hili ni kwamba kuna somo lenye nguvu sana katika haya yote. Yeremia na Bwana wanataka watu waelewe jambo fulani.

Ikiwa Warekabu wamekuwa waaminifu na waaminifu kiasi hiki kwa desturi ya kifamilia ambayo haikuamriwa moja kwa moja na Mungu, basi kwa nini watu wa Yuda hawajasikiliza maneno ya Bwana ambayo waliamriwa na Mungu mwenyewe? Sawa. Warekabu wamekuwa waaminifu kwa desturi za kibinadamu. Na kwa namna fulani, hilo linapongezwa.

Ninaamini kwamba imechangia sana katika kuwasaidia kwa namna fulani kuwa waaminifu kwa Mungu. Inasifiwa, lakini ni mafundisho ya baba yao. Ni utamaduni wa mwanadamu.

Kile ambacho Yuda hakukisikiliza ni neno la Bwana. Na kwa hivyo, ingawa watu hawa kwa kweli hawamtii nabii na hawafanyi kile ambacho nabii anawaambia, Bwana anaishia kuwabariki na kuwapa thawabu kwa uaminifu wao kwa mila za baba yao. Kwa hivyo, huu ndio ujumbe unaoibuka kutoka kwa hadithi hii ya Warekabi.

Hivi ndivyo nabii asemavyo; hivi ndivyo Bwana anavyotaka kuwaambia watu. Bwana anamwamuru Yereimia aende kwa watu wa Yuda na anasema hivi. Mstari wa 14, amri ambayo Yonadabu, mwana wa Rehobu, aliwapa wanawe wasinywe divai imefuatwa, na hawanywi divai hata leo kwa sababu wametii.

Wamesikiliza, Shamma, amri ya baba yao. Kinaya ni kwamba watu wa Israeli hawakumsikiliza Bwana. Wamesikiliza amri ya baba yao, nami nimezungumza nanyi kwa ukawaida, lakini hamkunisikiliza mimi.

Nimewatuma watumishi wangu wote, manabii, nikiwatuma tena na tena, nikisema, Geukeni sasa kila mmoja wenu na kuacha njia yake mbaya, tengenezeni matendo yenu, wala msifuate miungu mingine ili kuitumikia; ndipo mtakapokaa katika nchi niliyowapa baba zenu, lakini hamkutega sikio lenu kunisikiliza. Kumbukeni, Warekabi wamekuwa waaminifu kwa kiapo cha baba yao kwa miaka 200.

Lakini Bwana amekuwa akishughulika na Israeli na Yuda kwa mamia ya miaka, na wameendelea kumtii Mungu. Hawakuendelea kuwasikiliza manabii. Kwa hiyo, tazama, ninaleta juu ya Yuda na wakazi wote wa Yerusalemu, maafa yote niliyotamka dhidi yao.

Sawa? Kwa hivyo, kuna muktadha hapa wa watu ambao hawajamsikiliza Mungu. Kwa sababu hiyo, kutakuwa na hukumu ya kitaifa ambayo itawaangukia watu wote ambao bado wamebaki katika nchi. Na Bwana ataleta mawimbi haya mbalimbali ya uhamisho na Mungu atahukumu taifa.

Kwa nini? Kwa sababu hawakumsikiliza Mungu. Lakini Bwana atawabariki Warekabu kwa sababu walimsikiliza baba yao. Na kwa hivyo, tunapoangalia jopo katika 26 hadi 35, kuna uwezekano mwanzoni mwa sura ya 26 wa taifa lote kuepushwa na hukumu.

Hata hivyo, mwishoni mwa jopo katika sura ya 35, hujasikiliza, hujatii, umemjibu Yeremia kwa njia ile ile ulivyowajibu manabii wengine. Kwa hivyo, ninaleta maafa juu ya watu hawa. Lakini sikiliza ahadi iliyotolewa kwa Warekabi .

Lakini Yeremia akawaambia nyumba ya Warekabu, Bwana wa majeshi asema hivi, Kwa sababu mmeitii amri ya Yonadabu, baba yenu, na kuyashika maagizo yake yote, na kutenda yote aliyowaamuru. Kwa hiyo, Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli, asema hivi, Yonadabu, mwana wa Rakebu, hatakosha mtu wa kusimama mbele zangu. Sasa, hiyo si ahadi kwamba watadumu milele, lakini ni ahadi kwamba mradi tu ukoo huu upo, watakuwa na mtu wa kuwawakilisha mbele za Mungu.

Sawa, kwa hivyo kuna kifo kwa taifa zima, na kuna uhai kwa kundi hili dogo. Kuna uwezekano mwanzoni mwa huduma ya Yeremia kwamba watu hawa wote, kwamba taifa zima linaweza kupata maisha ikiwa watamgeukia Mungu na kumjibu na kumtii. Mwishoni mwa mzunguko huu, kuna tamaa hapa kwa sababu kundi pekee litakaloepuka hukumu hii ni Warekabi.

Sasa, nadhani kuna mbinu za balagha zenye ufanisi mkubwa zinazoendelea hapa. Kuna sababu kadhaa kwa nini matumizi ya Warekabu hapa ni njia bora zaidi ya kuwasilisha ujumbe ambao Bwana anataka kuwapa watu kwa ujumla. Kwanza kabisa, ukweli tu kwamba Bwana analazimika kutumia kabila hili lisilojulikana, Warekabu, ambao kwa kweli si raia na wakazi wa Yerusalemu, kwa kuanzia, ukweli kwamba analazimika kuwatumia kama mfano wake wa utii, namaanisha, Yeremia amelazimika kutafuta kwa muda mrefu na kwa bidii ili kupata mtu ambaye amekuwa mwaminifu.

Sawa, jambo la pili ambalo ni la kushangaza, na tena, tayari tumetaja hili, ni kwamba Warekabi walifuata mtindo wa maisha ambao haukuwaruhusu kikamilifu kufurahia baraka zote za agano, nyumba, mashamba ya mizabibu, mazao, bidhaa ambazo Bwana angewapa. Kwa kweli, labda, kwa kufanya kazi zao za mikono, walilazimika kubadilishana hiyo kwa chakula kwa sababu hawakulima mazao wenyewe. Hawakupata kufurahia mashamba ya mizabibu na divai na nyumba na vitu vyote ambavyo Mungu alikuwa amewaandalia watu hawa, na bado wao ndio waliookolewa na watapata baraka.

Lakini ni aina ndogo sana ya baraka kwa sababu wanaishi maisha ambayo, tena, hayawaruhusu kufurahia kikamilifu nchi inayotiririka maziwa na asali. Kejeli ya tatu hapa ni kwamba kifungu hiki hakituambii chochote moja kwa moja kuhusu uchamungu wa Warekabu au kujitolea kwao au kujitolea kwao kwa Mungu. Sasa, tunadhania kwamba kusudi la hili, Yona, wana sababu ya kiapo hiki mwanzoni: watu wangu, wazao wangu, hawatalima mazao, hawataishi katika nyumba, na hawatakuwa divai.

Ilikuwa njia ya kuwatenga na ufisadi wa jamii iliyowazunguka. Tunadhania kwamba Warekabi wameendelea na hili kama sehemu ya kujitolea kwao kwa Mungu, lakini

hakuna kitu kilichotajwa mahususi kuhusu upendo wao kwa Bwana au kujitolea kwao kwa Mungu. Na hata wanakiuka amri ambayo nabii anawapa mwanzoni, kunywa divai.

Kwa hivyo, ni kama vile hawamsikilizi nabii kama vile, lakini Bwana anawapa thawabu. Na tena, kejeli ya mwisho ya haya yote ni kwamba Bwana anawabariki kwa utii kwa mila za baba zao. Na tofauti ni kwamba ikiwa Mungu angewabariki watu hawa ambao wameweka nadhiri hii ya hiari, basi kwa nini Israeli na kwa nini Yuda, kwa nini hawajasikiliza neno la Mungu? Sawa.

Neno la Mungu na mwitikio wetu kwa hilo ni suala la uhai na kifo. Warekabi watapitia uzima. Taifa kwa ujumla litapitia kifo.

Baraka hii tena inatokana na kusikiliza mafundisho na kuzingatia mila za baba zao. Kwa hivyo, kuna mambo ya kuvutia yanayoendelea hapa. Huu hapa mfano wetu wa mabaki.

Mabaki yanaonekanaje? Ni Warekabi. Ni Waamishi wa Yuda. Hiyo itahifadhiwa.

Sasa, ahadi iliyotolewa kwa Warekabi kwamba hawatakosa mtu wa kusimama mbele zangu ni ahadi ile ile iliyotolewa kwa Walawi na nyumba ya Daudi katika Yeremia 33. Sasa, ahadi hiyo inapotolewa kwa Walawi na Daudi katika Yeremia sura ya 33, ina umuhimu mkubwa wa kitaifa. Inamaanisha kwamba jukumu la mfalme wa ukoo wa Daudi, ingawa Mungu anawahukumu kwa sasa, jukumu hilo na uhusiano huo maalum ambao Mungu alikuwa nao na Daudi utaendelea.

Ahadi hiyo maalum ya agano ambayo Mungu alimpa Daudi kwamba angeweka kiti chake cha enzi milele ambayo itaendelea. Na hiyo ndiyo muhimu kwa maisha ya Israeli kama taifa. Na itakuwa muhimu kwa urejesho wao wa mwisho.

Bwana anaposema, Walawi hawatakosa mtu wa kusimama mbele zangu. Hilo ni muhimu. Kwa sababu kwa taifa, jukumu la Walawi lilikuwa ni kuhani na watu waliohudumu hekaluni walioleta baraka za Mungu.

Lakini tunapofikia sura ya 35, inasema, Warekabi hawatakosa mtu wa kusimama mbele yangu; hilo lina umuhimu mkubwa kwa kabila, lakini halina maana kubwa kwa taifa. Kwa hivyo, uwakilishi huu wote wa Warekabi kama wale ambao ni mfano mwaminifu, ambao ndio pekee katika sehemu hii waliopata baraka ya uzima. Huu ni hukumu ya ajabu kwa taifa la Yuda kwa ujumla.

Na kilichowekwa kando ya mfano wa uaminifu wa Warekabu ni kutotii kwa taifa la Yuda. Tunaporudi kwenye sura ya 34 na kitendo maalum cha kutotii kitakachotokea mwishoni mwa historia ya Yuda, na tena, muda wa Sedekia na muda wa Yehoyakimu mara nyingi utawekwa kando.

Lakini hili hapa tukio katika sura ya 34 linaloleta hukumu ya kitaifa iliyotangazwa katika sura ya 35, linalohitimisha jopo la kwanza na kusema watu walikuwa na nafasi ya kupata uzoefu wa maisha, lakini hawataipokea kwa sababu hawakumjibu Mungu kwa njia sahihi. Tunarudi kwenye sura ya 34, na sasa tuko katika siku za mwisho za Yuda. Ni wakati wa Sedekia, uvamizi wa Babeli na jeshi linawakandamiza Yuda kwa njia kali hapa.

Mstari wa 7, sura ya 34 unasema hivi, nabii Yeremia alimwambia Sedekia, mfalme wa Yuda na Yerusalemu maneno haya yote, wakati jeshi la mfalme wa Babeli lilipokuwa likipigana dhidi ya Yerusalemu na dhidi ya miji yote ya Yuda iliyobaki, Lakishi na Azeka, kwani hii ndiyo miji pekee ya Yuda iliyobaki yenye ngome. Kwa hivyo tunaona mahali katika sura ya 34, 7, ambapo kuna miji mitatu tu ya Yuda yenye ngome iliyobaki, Lakishi, Azeka, na Yerusalemu. Tunaposoma barua za Lakishi, ambazo ni vyanzo visivyo vya kibiblia vinavyozungumzia wakati huo huo, zilitaja kwamba moto wa ishara huko Azeka umezimwa, kwa hivyo mambo yatakuwa mabaya zaidi.

Sababu ya mambo kuwa mabaya zaidi inahusiana moja kwa moja na mstari wa 8 hadi 22 katika Yeremia 34 na kitendo cha moja kwa moja cha kutotii Mungu na sheria ya Mungu kinachotokea wakati wa Sedekia. Sawa, acha nisome mistari michache hapa kisha tutaweka muktadha katika mazingira ya kinachoendelea. Katika mstari wa 8, mara tu baada ya mstari wa 34, 7, kuna miji mitatu tu, kuna miji mitatu tu, miji yenye ngome ambayo bado imesimama.

Neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana baada ya Mfalme Sedekia kufanya agano na watu wote waliokuwa Yerusalemu ili kuwatangazia uhuru, kwamba kila mtu awaachilie huru watumwa wake wa Kiebrania, wa kiume na wa kike, ili mtu yeyote asimfanye Myahudi kuwa mtumwa, ndugu yake. Wakaitii. Wakasema.

Kuna mfano nadra hapa wa watu wa Yuda wakifanya kitu ambacho kilimtii Mungu. Sawa, hapa, hiki ndicho kinachoendelea. Sheria ya Agano la Kale ilikuwa imewaagiza watu wa Israeli kwamba hawapaswi kuwa watumwa wa kudumu Waisraeli wenzao.

Ikiwa Mwisraeli alihitajika kuwa mtumwa kwa sababu ya deni alilokuwa nalo kwa mtu mwingine, alihitajika kutumikia kwa miaka sita tu. Lakini katika mwaka wa saba, Kutoka 15 na Kumbukumbu la Torati 15, mtu huyo angepewa fursa ya kuwa huru. Na unapomwachilia huru kama mtumwa, unampa riziki ili aweze kujiweka tayari kwa maisha yake mapya.

Hakutakuwa na utumwa wa kudumu wa Mwisraeli mwingine yeyote. Mungu alikuwa ameweka hilo waziwazi katika sheria yake. Kifungu hiki kinaonyesha kwamba kulikuwa na muda mrefu ambapo Yuda hawakuwa wamefuata sheria hii.

Sasa, baadhi ya wasomi wamebishana kwamba kile ambacho Sedekia na watu walifanya hapa hakihusiani moja kwa moja na amri hizi kwa sababu kuna msamaha wa jumla unaotolewa kwa watumishi wote. Na, Sedekia anasema tu, tazama, tutafanya agano, na tutawaachilia watumishi wetu wote. Sawa.

Nadhani inaonyesha tu ukweli kwamba imekuwa muda mrefu tangu watii amri ya Mungu kiasi kwamba inawabidi kutangaza msamaha huu wa jumla. Bado naona uhusiano na Kutoka 15 na Kumbukumbu la Torati 15. Sawa.

Kwa hivyo, hili ni jambo chanya. Walisikiliza na kutii, na wanafanya kile ambacho sheria ya Mungu iliwaamuru kufanya. Wanawaachilia watumwa wao.

Hata hivyo, wanachojaribu kufanya hasa ni kwamba jeshi la Babeli linapowakandamiza, labda tunaweza kupata njia ya kupata kibali cha Mungu. Na labda tungepaswa kuzingatia neno la Mungu. Na ikiwa sisi, tukiwatendea watumwa wetu kitendo hiki cha fadhili, na tukitoa msamaha huu wa jumla, basi labda kuna uwezekano kwamba Mungu atatuondolea hukumu yake.

Sawa. Lakini Yeremia 34:11 itasema hivi, lakini baadaye, na labda kwa sababu fulani, jeshi la Babeli linaondoka. Tunasoma kuhusu hilo likitokea kwa njia nyingine.

Mambo si magumu kama yalivyokuwa hapo awali. Jeshi la Babeli haliwashinikizi kama ilivyokuwa walipotoa amri, wakafanya agano, na kuwaachilia watumwa wao. Lakini baadaye, waligeuka.

Sawa. Hilo ndilo neno letu la shub. Nao walikubali.

Kuna umbo la kisababishi la kitenzi chetu shub. Waliwachukua watumwa wa kiume na wa kike waliowaachilia huru na kuwarudisha katika utumwa kama watumwa. Kwa hivyo, tunaanza kipindi hiki na kitu kinachoonekana kuwa kizuri sana.

Walitii mojawapo ya maagizo mahususi ya sheria ya Mungu kuhusu kuwaachilia huru watumwa wao. Wao, wao, walisikiliza. Waliomba msamaha.

Walitii. Walitubu. Walikataa.

Waligeuza mwelekeo wao. Lakini kifungu hiki kinasema kwamba watajiweka chini ya hukumu kwa sababu kilichotokea ni kwamba walitubu toba yao. Sawa.

Katika kitabu chote cha Yeremia, wamekuwa watu wanaogeuka na kurudi nyuma. Sasa, hatimaye, wanageuka. Wanafanya kile wanachoamriwa na Mungu na kisha wanaacha na kuacha kile ambacho Mungu amesema.

Na kutokana na hilo, wanajirudisha chini ya hukumu ya hukumu. Bwana anasema hivi, ulitubu hivi karibuni. Sawa.

Hatimaye tulikuwa na mfano wa mahali ambapo hatimaye, wewe shub, ulifanya kile ambacho Mungu alikuamuru ufanye. Ulitubu na kufanya yaliyo mema machoni pangu kwa kutangaza uhuru kila mmoja kwa jirani yake na ukafanya agano mbele zangu katika nyumba inayoitwa kwa jina langu. Kwa hivyo, walifanya mambo mawili sawa.

Waligeuka, na wakafanya agano. Unajua, tatizo katika huduma yote ya Yeremia ni kwamba alikuwa akiwashtaki watu kwamba wamevunja agano. Walifanya agano la kufanya yaliyo sawa machoni pa Mungu.

Lakini tena, katika mstari wa 16, walitubu toba yao. Mligeuka wakati huo na kulitia unajisi jina langu, na kila mmoja wenu akawarudisha watumwa wake wa kiume na wa kike ambao mlikuwa mmewaacha huru. Sawa.

Kwa hivyo, mwishoni mwa jopo la kwanza, tulichonacho ni mfano wa kutotii kitaifa katika jiji la Yerusalemu ambapo Sedekia na watu wanajaribu waziwazi kumdanganya Mungu kwa, kwa kushika amri yake kwa muda mfupi kwamba wanapaswa kuwaachilia watumwa wao. Na kisha mambo yanapokuwa rahisi tena, au shinikizo la jeshi la Babeli linapopungua kidogo, wanawarudisha watumwa wao. Kwa sababu hiyo, kuna hukumu ya kitaifa.

Kwa sababu hiyo, uwezekano wa kuachilia hukumu ulioelezwa katika sura ya 26 hautatokea. Na hukumu hiyo ya kitaifa imewekwa tofauti na uaminifu wa kabila hili lisilojulikana, Warekabi, ambao, unajua, hata si amri yao. Hata si utii kwa amri za Mungu. Ni amri za baba yao.

Wataepushwa na hukumu. Kuna hukumu ya kitaifa. Kuna mabaki machache yanayopitia maisha.

Kuitikia neno la Mungu ni suala la uzima na kifo. Tunakumbushwa hilo tena na tena. Na tunaona hilo kwa kulinganisha Yerusalemu na Warekabu.

Sawa. Sikiliza hukumu ambayo Mungu ataitoa. Sikiliza hukumu atakayotoa juu yao kwa sababu ya kutokuwa waaminifu katika jambo hili la agano linaloendelea katika sura ya 34.

Mstari wa 17, Lycan, kwa hivyo. Bwana asema hivi, hamkunitii mimi kwa kutangaza uhuru, kila mtu kwa ndugu yake na kwa jirani yake. Sawa.

Wamewanyang'anya uhuru watu hawa walioachiliwa. Kwa hivyo Bwana anasema, tazama, nawatangazia uhuru. Sawa.

Tuna marudio hapa, mchezo wa maneno unaendelea. Uliondoa uhuru wa watumwa hawa wa Kiebrania. Nitawapa uhuru.

Na hivi ndivyo uhuru huu utakavyohusisha. Nitawapa uhuru wa kufa kwa upanga, tauni, na njaa, asema Bwana. Nami nitakufanya kuwa kahaba kwa falme zote za dunia.

Katika manabii wote, kutakuwa na msisitizo huu juu ya wazo kwamba adhabu inafaa uhalifu. Uliondoa uhuru wao. Nitawapa uhuru, na itakuwa uhuru kufa kwa njia mbaya sana.

Kipengele kingine cha hili ambapo adhabu inaendana na uhalifu ni kwamba walipokuwa wakifanya agano hili, walifuata desturi na desturi ambazo mara nyingi zilihusishwa na kufanya agano katika Mashariki ya Karibu ya kale, ambazo zilihusisha kukata wanyama. Na inaonekana kama sababu na kusudi walilofanya hivi ni kuwakata wanyama. Wangewaweka nje.

Hii ilikuwa sehemu ya dhabihu na mambo waliyofanya walipokuwa wakifanya maagano haya. Na washirika wa agano wangetembea kati ya sehemu za wanyama. Na kile ambacho sherehe hii takatifu inaashiria ni kwamba washirika wa agano walikuwa wakijifunga wenyewe kwa makubaliano haya na kuambiana, ikiwa hatutashika masharti ya makubaliano haya, basi jambo lile lile na litukie ambalo limewatokea wanyama hawa ambao tumewatoa kama sehemu ya ibada hii.

Tunaona hili likitokea katika agano kati ya Mungu na Ibrahimu katika Mwanzo 15. Ibrahimu analala huku Mungu akipita katikati ya sehemu za wanyama, na Mungu anajilazimisha kushika agano. Walijilazimisha kufanya yale ambayo Mungu alikuwa amesema. Kwanza kabisa, mababu zao walijilazimisha kwamba walipopokea sheria ya Musa mwanzoni, wamejitoa tena, wamefanya agano.

Na kwa hivyo, Mungu anasema ni kwa sababu hukulishika agano hilo, adhabu itaendana na kosa hilo. Na anasema hivi katika mstari wa 18, watu waliovunja agano langu na hawakuyashika masharti ya agano lililofanywa mbele yao. Nitawafanya kama ndama waliyemkata vipande viwili na kupita kati ya vipande hivyo.

Kutakuwa na hukumu ya kitaifa kwa sababu ya kutotii kwa taifa zima. Na kwa hivyo, mwishoni mwa jopo, kile tulicho nacho mwishoni mwa jopo la kwanza ni hukumu ya kitaifa ya watu ambao hawakushika agano lao. Walitubu toba yao, na tuna ahadi ya uzima kwa Warekabi.

Sasa tunapoelekea mwisho wa jopo la pili, tutaona kitu kama hicho. Tunaelekea sura ya 45, na hapa kuna ahadi ya uzima iliyotolewa mwishoni mwa jopo la pili. Katika sura ya 36, tena, mwanzoni mwa hili, hali ni ile ile.

Ikiwa watu watatii, ikiwa watasikiliza, ikiwa wataacha njia zao za dhambi, Mungu atatubu na kuwapa uzima. Je, watafanya hivyo? Na katika sura ya 37, Hezekia, akiwahudumia watu, hawakutii neno la Bwana. Ndiyo maana Yerusalemu ilianguka, na jopo hili lote litaandika kutotii zaidi.

Lakini ahadi ya uzima inayotolewa katika sura ya 36 inatolewa kwa mtu mmoja katika sura ya 45. Tena, angalia ukubwa wa mabaki. Na katika sura hiyo, katika jopo la kwanza, ni mabaki madogo.

Ni ukoo mdogo. Ni kundi lisilojulikana na unapata wazo kwamba Yeremia alilazimika kutafuta kwa muda mrefu na kwa shida kumpata mtu. Mwishoni mwa jopo la pili, mabaki yanajumuisha mtu mmoja.

Na Bwana anampa Baruku ahadi hii. Na kumbuka, Baruku ni mwandishi mwaminifu wa Yeremia. Baruku ndiye mtu aliyekuwa na ujasiri wa kwenda hekaluni na kusoma maneno ambayo Yeremia alikuwa amemwagiza.

Hilo lilikuwa tendo la ujasiri. Kwa sababu ya uaminifu wake, kwa sababu ya utii wake, kwa sababu ya kwamba anabaki na Yeremia katika magumu na magumu, Bwana atampa ahadi hii. Bwana Mungu wa Israeli asema hivi, sura ya 45, mstari wa 2. Umesema, Ee Baruku, ole wangu! Kwa maana Bwana ameongeza huzuni kwenye maumivu yangu.

Na kwa hivyo, Yeremia alikuwa nabii anayelia. Baruku alikuwa mwandishi anayelia. Namaanisha, wote wawili walipitia mambo yanayofanana.

Nimechoka kwa kuugua kwangu, wala sipati pumziko. Hivi ndivyo utakavyomwambia, Bwana asemavyo, Tazama, nilichokijenga, ninakibomoa; na nilichopanda, ninaking'oa.

Hiyo ni nchi nzima. Kuna vitenzi muhimu ambavyo vimetambulishwa kwetu nyuma katika sura ya 1 ili kuzungumzia huduma ya hukumu ya Yeremia. Bwana ndiye anayeleta hili.

Lakini hii hapa ahadi kwa Baruku. Nawe, usitafute mambo makuu. Usiyatafute; kwa maana tazama, ninaleta maafa juu ya wote wenye mwili, lakini nitakupa uhai wako kama nyara ya vita katika kila mahali utakapokwenda.

Kwa hivyo, Baruku, hata kama utaenda hekaluni na mfalme akakuchukia na hataki kusikia ujumbe wako, nitakulinda na kukuhifadhi. Baruku, Yohana na maafisa wa jeshi watakapokuchukua wewe na Yeremia na kukupeleka Misri, na lazima uende katika nchi hii ya kigeni, nitakuwa pamoja nawe. Baruku, wakati wowote matukio

haya yote yanapokupata wewe na Yeremia, chochote kitakachotokea, sikuahidi kwamba hutalazimika kupitia magumu.

Usitafute mambo makuu. Na neno hilo linatumika katika Yeremia sura ya 33 kuzungumzia urejesho wa mwisho wa nchi. Baruku hataishi na kuona baraka za aina hiyo, lakini Mungu atamlipa kwa maisha yake kwa sababu ya uaminifu wake kwa Mungu.

Angalia anachosema. Nitakupa maisha yako kama zawadi ya vita katika sehemu zote utakazoweza kwenda. Ninapenda jinsi William Holliday alivyoelezea usemi huo mdogo.

Anasema kwamba ni mzaha wa askari mzee. Kwamba tulienda vitani na tulipata nyara gani? Naam, nyara pekee tuliyopata ni kwamba tulitoroka na maisha yetu. Na hivyo ndivyo Mungu alivyomwahidi Baruku.

Atapona na maisha yake, lakini Baruku anapata baraka ya uzima ambayo watu walimpa mwanzoni mwa huduma ya Yeremia, lakini alikataliwa nao. Kusikiliza neno la Mungu ni suala la uzima na kifo. Baruku atapata baraka za Mungu kwa sababu ya ukweli kwamba amekuwa mtiifu kwa Mungu.

Kitendo hicho cha uaminifu na utii kinapingana moja kwa moja na kutotii kwa wakimbizi Wayahudi walioko Misri katika Yeremia sura ya 44. Na kumbuka nabii, tumeangalia kifungu hiki hapo awali, nabii anakuja na kuwakabili kuhusu njia zao za ibada ya sanamu. Wanahitaji kuachana na desturi hizo.

Wanahitaji kuwa waaminifu kwa Bwana. Kwa kuwa katika mazingira haya ya kigeni, inaonekana imeongeza utayari wao wa kufuata miungu hii mingine. Nao wanamwambia Yeremia, kuhusu neno ulilotuambia kwa jina la Bwana, sisi hatutakusikiliza.

Tutatimiza yote tuliyoapa, tutamtotea malkia wa mbinguni sadaka, tutammiminia sadaka zetu za kinywaji.

Hatutakusikiliza. Na aina hii ya inatufikisha mwisho wa kila kitu ambacho tumekiona katika 26 hadi 45. Daima kuna shutuma kwamba watu hawamsikilizi Mungu.

Hawakulitii neno lake. Mwishoni mwa haya, wanasema waziwazi, hatutasikiliza anachosema Bwana. Pia inavutia kulinganisha sura ya 44 mwishoni mwa jopo la pili na kutotii huku kwa taifa kwa wakimbizi huko Misri na kutotii kwa watu walioko Yuda katika sura ya 34.

Kwa sababu unachokiona katika sura ya 34 ni kwamba watu wanaasi kiapo cha kufanya yaliyo mema. Unachokiona hapa ni kwamba watu wanaendelea na

kuonyesha nia yao na kujitolea kwao kutimiza kiapo kinachohusisha kufanya jambo ambalo si sahihi. Tutaendelea kutoa dhabihu yetu.

Tutaendelea kutoa sadaka zetu kwa miungu hii ya kipagani kwa sababu tunaamini kwamba wanaweza kutubariki kwa njia ambazo Bwana hakufanya. Kwa kweli, janga ambalo limetupata kama taifa lilitokea kutokana na mageuzi ya Yosia, ambapo alituondolea vitu hivyo. Hapa kuna jibu la Mungu kwa maneno waliyosema.

Na tunafikia mwisho wa hili. Maisha ya Baruku, hukumu ya watu. Bwana asema hivi, Nimeapa kwa jina langu kuu, asema Bwana wa Misri, nikisema, Kama Bwana Mungu aishivyo, tazama, ninawaangalia kwa mabaya wala si mema.

Hawakugeuka kutoka kwa Ra'as yao, kwa hivyo Bwana ataleta maafa juu yao. Wanaume wote wa Yuda walioko katika nchi ya Misri wataangamizwa kwa upanga na kwa njaa hadi watakapoangamia kabisa. Na wale watakaotoroka upanga watarudi kutoka nchi ya Misri hadi nchi ya Yuda.

Wachache na idadi yao ni ndogo, na mabaki yote waliokuja kuishi katika nchi ya Misri watajua ni neno la nani litakalosimama, langu au lao. Kwa hivyo, kutakuwa na hukumu ya watu hao huko Misri. Kutakuwa na hukumu ya mabaki huko na karibu wataangamizwa kabisa.

Ni wachache tu kati yao watakaorudi nchini. Kwa hivyo tena, mwishoni mwa jopo la pili, kitu kile kile tulichokiona mwanzoni, kuna hukumu ya watu wote ikifuatiwa na wokovu wa mabaki wachache. Yeremia pia aliwaambia watu kwamba tumaini la mustakabali wa Israeli lilikuwa kwa wahamishwa waliokuwa Babeli.

Na kumbuka kwamba baada ya uhamisho, tuna Wayahudi ambao kwa kweli wako katika sehemu tatu tofauti. Tuna Wayahudi waliobaki katika nchi ya Yuda. Tuna Wayahudi walioshuka kwenda Misri katika sura ya 43, na kisha tuna Wayahudi walioko Babeli.

Tunachokiona hapa ni hukumu ya makundi mawili kati ya hayo matatu. Watu walioko nchini humo wanahukumiwa katika 586 kwa kuharibiwa kwa mji. Watu walioko Misri wataangamizwa kabisa.

Kwa hivyo, katika hadithi ya Yeremia hapa, tunaona haswa kile ambacho Yeremia amesema: tumaini la mustakabali wa Israeli liko kwa waliohamishwa. Tunaona hilo katika kutekelezwa kwa hadithi pia. Lakini katika paneli mbili ambazo tumepewa, kilichowekwa mbele yetu ni wazo kwamba kusikiliza neno la Mungu ni suala la uzima na kifo.

Taifa kwa ujumla hupata hukumu kwa sababu hawatasikiliza. Hawamtii Mungu. Mabaki wachache huitikia na kupitia maisha kutokana na hilo. Jinsi tunavyomsikiliza

Mungu na jinsi tunavyosikiliza maneno ya manabii, hatimaye, kwa watu wa wakati huo na kwetu sisi leo, ni suala la uzima na kifo.

Ni uamuzi muhimu zaidi, suala muhimu zaidi linalotukabili sote. Unafanya nini kwa neno la Mungu na jinsi anavyozungumza nasi kupitia hilo?

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Huu ni kipindi cha 21, Kifo kwa Taifa na Uzima kwa Mabaki, Yeremia 34-35.